

COMPENDIUM
VOOR DE
NIEUWE EVANGELISATIE

*Een selectie uit kerkelijke documenten en
toespraken van pausen, 1962 - 2020*

uitgeverij
Betsaida DE BOOG
Katholiek Alpha Centrum CPS

Inhoud

Voorwoord	11
Deel I	
<i>Inleiding:</i>	
Wat is de nieuwe evangelisatie?	
1. Inleiding	17
1.1 Wat is evangelisatie?	17
1.2 Evangelisatie doet evangeliseren	19
1.3 Gevoeligheden ten aanzien van evangelisatie	19
2. Doelstellingen van het Compendium	21
3. Paus Johannes Paulus II	22
3.1 Introductie van de term ‘nieuwe evangelisatie’	22
3.2 Geen herhaling van de <i>missio ad gentes</i>	22
3.3 Geen nieuw programma	23
3.4 Nieuw in haar vuur of geestdrift	24
3.5 Nieuw in haar methoden	26
3.6 Nieuw in haar uitdrukking	27
3.7 Oproepen tot de nieuwe evangelisatie	27
4. Paus Benedictus XVI	29
4.1 Oproepen tot de nieuwe evangelisatie	29
4.2 Nieuwe Pauselijke Raad ter Bevordering van de Nieuwe Evangelisatie	29
4.3 Algemene bisschoppensynode over de nieuwe evangelisatie	30
4.4 Nieuwe manieren van verkondiging	30
5. Paus Franciscus	32
5.1 Barmhartigheid in het getuigenis van geloof en naastenliefde	33
5.2 Naar de randen gaan om de ander te ontmoeten	33
5.3 Terug naar de kern: de ontmoeting met God en de ander	34
6. De nieuwe evangelisatie in de 21 ^e eeuw	35

Deel II
Teksten over
de nieuwe evangelisatie

1. Tweede Vaticaans Concilie (1962 – 1965)	41
1.1 Ad Gentes Divinitus (1965)	41
1.2 Apostolicam Actuositatem (1965)	42
2. Paus Paulus VI (1963 - 1978)	45
2.1 Evangelii Nuntiandi (1975)	45
3. Paus Johannes Paulus II (1978 - 2005)	63
3.1 Homilie bij het heiligdom van het kruis, Mogila, Polen, 9 juni 1979	63
3.2 Toespraak tot de 19 ^e gewone vergadering van CELAM, Port-au-Prince, Haïti, 9 maart 1983	64
3.3 Homilie tijdens een eucharistieviering op ‘Parque Mattos Neto’, Salto, Uruguay, 9 mei 1988	64
3.4 Christifidelis Laici (1988)	67
3.5 Redemptoris Missio (1990)	72
3.6 Centesimus Annus (1991)	80
3.7 Pastores Dabo Vobis (1992)	81
3.8 Ad-limina bezoek van de bisschoppen van Zuid-Duitsland, 4 december 1992	82
3.9 Veritatis Splendor (1993)	82
3.10 Fides et Ratio (1998)	83
3.11 Boodschap Wereldziekendag 2001, 22 augustus 2000	84
3.12 Novo Millennio Ineunte (2001)	85
3.13 Boodschap voor de 35 ^e Wereldcommunicatiedag 2001, 24 januari 2001	90
3.14 Ecclesia de Eucharistia (2003)	91
3.15 Boodschap aan de deelnemers aan het interna- tionaal thomistisch congres (2003)	92
3.16 Homilie eerste vespers op het hoogfeest van Pinksteren, 29 mei 2004	92

3.17 Boodschap Wereldjongerendag 2005, 6 augustus 2004	93
3.18 Rapid Movement (2005)	93
4. Paus Benedictus XVI (2005 - 2013)	97
4.1 Boodschap na de eerste H. Mis in de Sixtijnse kapel, 20 april 2005	98
4.2 Deus Caritas Est (2005)	98
4.3 Ubi cumque et semper, oprichting van de Pauselijke Raad voor de Nieuwe Evangelisatie (2010)	100
4.4 Porta Fidei, Over het uitroepen van het 'Jaar van het Geloof' (2011)	103
4.5 Toespraak tot de deelnemers aan de algemene vergadering van de Pauselijke Raad ter bevordering van de Nieuwe Evangelisatie, 31 mei 2011	104
4.6 Toespraak tot de verantwoordelijken voor kerkelijke organisatie voor de nieuwe evangelisatie, 15 oktober 2011	107
4.7 Homilie tijdens de H. Mis ter afsluiting van het 1 ^e internationale congres over de nieuwe evangelisatie, 16 oktober 2011	109
4.8 Boodschap voor de 28 ^e Wereldjongerendag 2013, 18 oktober 2012	111
4.9 Toespraak bij de afsluiting van de synode over de nieuwe evangelisatie, 28 oktober 2012	112
5. Paus Franciscus (2013 -)	115
5.1 Toespraak pre-conclaaf, 9 maart 2013	115
5.2 Lumen Fidei (2013)	117
5.3 Toespraak tot de deelnemers aan de algemene vergadering van de Raad voor Nieuwe Evangelisatie, 14 oktober 2013	118
5.3.1 Prioriteit van het getuigenis van geloof en naastenliefde	119

5.3.2 De bereidheid erop uit te gaan om de ander te ontmoeten	121
5.3.3 Een pastoraal gericht op het wezenlijke, gericht op Jezus Christus en het beminnen van onze naasten	122
5.4 Audiëntie, 22 mei 2013	123
5.5 Evangelii Gaudium (2013)	123
5.5.1 Prioriteit van het getuigenis van geloof en naastenliefde	124
5.5.2 De bereidheid erop uit te gaan om de ander te ontmoeten	126
5.5.3 Een pastoraal gericht op het wezenlijke	128
5.6 Laudato Si (2015)	133
5.7 Amoris Laetitia (2016)	136
5.8 Gaudete et Exsultate (2018)	139
5.9 Toespraak van paus Franciscus bij het Internationale Eucharistische Congres, 10 november 2018	142
5.10 Christus Vivit (2019)	143
Lijst met afkortingen van kerkelijke documenten	149
Aanbevolen literatuur	151
Participerende organisaties	153
Gebed om zegen over de nieuwe evangelisatie	157

Voorwoord

De urgentie van de nieuwe evangelisatie wordt steeds duidelijker. Gelukkig komen er daarom in parochies en werkgroepen ook meer vragen over. Vaak is de eerste vraag: wat kunnen we dan doen? Het is goed om te zien dat veel mensen bereid zijn iets te doen en te ondernemen voor het evangelie.

Maar wat we kunnen doen weten we pas, als duidelijk is wat nieuwe evangelisatie eigenlijk betekent! Is evangeliseren 'de deuren langs gaan'? En betekent 'nieuw', dat wat we tot nu gedaan hebben niet goed was? Nee, de nieuwe evangelisatie is enerzijds vertrouwd, anderzijds aangepast aan de uitdagingen van deze tijd.

In 2012 heeft de Pauselijke Raad ter bevordering van de Nieuwe Evangelisatie een uitgebreid handboek uitgegeven met teksten van het leergezag van de katholieke Kerk over nieuwe evangelisatie in de periode 1939 - 2012.¹ Dit boek telt meer dan 1000 bladzijden. Het is dan ook een goed initiatief geweest om daar een bloemlezing van samen te stellen, een compendium, waarbij tevens de periode vanaf 2012 tot heden wordt meegenomen. Bij mijn weten is dat in andere talen nog niet gebeurd! De belangrijkste teksten vanaf het Tweede Vaticaans Concilie en van de pausen daarna, zijn in dit *Compendium* bijeengebracht en van een korte inleiding voorzien. Vooral het baanbrekende document van paus Paulus VI *Evangelii Nuntiandi* uit 1975 komt ruim aan bod.

Dit *Compendium* geeft antwoord op die vraag wat 'evangelisatie' is, wat er nu 'nieuw' aan is en geeft zelfs aanzetten voor wat we kunnen gaan doen. Het is dus en een naslag-

¹ Pontificio Consiglio per la promozione della Nuova Evangelizzazione, *Enchiridion della Nuova Evangelizzazione, Testi del Magisterio pontificio e conciliare 1939 - 2012*, Vaticana: Libreria Editrice Vaticana 2012.

werk en een aansporing om aan de slag te gaan. We hoeven het spreekwoordelijke 'wiel' niet nog een keer uit te vinden.

Natuurlijk zullen ook deze teksten altijd terugverwijzen naar het begin, naar Christus en de eerste christenen. Het Nieuwe Testament is zelf in zekere zin de eerste evangelisatie. Het verwoordt de vreugdevolle verkondiging van de menswording van God de Zoon, zijn lijden, verrijzen en blijvende aanwezigheid onder ons in de Kerk, zijn barmhartige liefde voor iedere mens. Het evangelie is gave. Maar ook lezen we daarin dat Jezus zijn leerlingen uitzond en hoe de eerste christenen 'evangeliseerden'. Het evangelie is opgave.

De kern van het evangelie is dat het hart van de mensen is gemaakt voor liefde en gemeenschap en dat Christus ons liefheeft en laat groeien in Gods liefde en liefde voor elkaar. Het evangelie kun je dus wel in je hand houden, maar de inhoud ervan kan niet als een pakketje doorgegeven worden. Christendom is niet op de eerste plaats een organisatie waar je lid van bent of niet, maar het is leven vanuit een persoonlijke band met God door Christus en met mensen om je heen. Onze samenleving is echter losgeraakt van haar christelijke wortels, is gesecculariseerd en geïndividualiseerd. Er is daarom een grote behoefte aan dat het evangelie opnieuw geloofwaardig wordt aangereikt. Evangeliseren is niets anders dan de liefde van God voor ons, en van mensen voor elkaar, te laten herontdekken. Niet opleggen, maar uitleggen, niet overtuigen maar eerder ge-tuigen door zelf proberen te beleven. Alleszins de moeite waard om er voor open te staan en dit *Compendium* rustig, alleen of met anderen, door te lezen. Als dan de vraag 'Wat is nieuwe evangelisatie?' beantwoord is, zijn er voldoende publicaties en methoden om de stap te maken naar: Wat gaan we nu doen?

Dank aan de vier organisaties, die hiermee de veelheid aan kerkelijke teksten over de nieuwe evangelisatie voor

ons taalgebied toegankelijk hebben gemaakt. Het Latijnse woord *compendium* betekent immers ook 'besparing', onder andere van tijd. De tijd die we dankzij hun inzet besparen, kan gebruikt worden voor ... de nieuwe evangelisatie.

Mgr. J. Liesen
bisschop van Breda

oktober 2016
missiemaand